

Brist på arbetskraft - problem för alla

Sergo Teider-Lastikka säger att det inte spelar någon större roll att det snart är fritt för hans landsmän att söka jobb i Finland, lika lite som att det funnits begränsningar i två år.

- För oss händer inget, övergångsperioden har inte inneburit några problem.

Finländska underleverantörer har hyrt arbetskraft av mig, lagen är som en schweizerost, säger Teider-Lastikka som har drygt tvåhundra personer i jobb i Finland.

Tekst: Carl-Gustav Lindén, Helsingfors

- Vi har 64 personer i byggbranschen, 37 inom IT och resten i varierande branscher.

Sergo Teider-Lastikka är estländare, men bosatt i Helsingfors där han styr sin grupp av företag. Affärerna går bra. Själv har han enligt egen utsago sju amerikanska Lincoln-bilar och en Chevrolet Suburban samt två egna flygplan – som han nu har sålt till Ryssland och för att fira sitt kommande flygcertifikat tänker han köpa ett nytt.

- Jag har så bråttom, det är enklare att flyga i eget plan om man snabbt måste komma någonstans.

När Estland blev EU-medlem i maj 2004 ordnade han arbetsplatser åt sina landsmän via en "förening för utländska arbetstagare". Den blev sedan ett förmedlingsföretag. Teider-Lastikka har en klar syn på vad övergångsreglerna för arbetskraft har lett till: byråkrati och missbruk, svartjobb och stöd till affärsmän som är ute efter snabba pengar.

- Det finns en grupp affärsmän som gör korta arbetskontrakt, de bryr sig inte om försäkringar, skaffar ingen bostad. När ärliga arbetsgivare håller på att skaffa papper kommer

dess emellan, ju längre tid det går från det att avtalet undertecknas till att jobbet inleds, desto större är risken.

Många arbetstagare blir dessutom lurade eller får lägre lön än vad de har rätt till. Utlänningar som inte kommer från det "gamla" EU får oftast arbetstillstånd i Finland, men det är en process som kan ta flera månader. Först ska arbetskraftsmyndigheterna kontrollera om det går att hitta finska arbetslösa för samma arbetsuppgift. För arbetsförhållanden kortare än sex månader behövs inget tillstånd, inte heller om arbetstagaren är anställd hos ett utländskt företag och utsänd.

Men enligt Teider-Lastikkas uppfattning har Finland inte råd att stänga folk ute eftersom bristen på arbetskraft håller på att bli ett akut problem överallt, så även i Estland.

- I Estland går skämtet ut på att om du är enarmad och kan skriva på ett arbetskontrakt så är du arbetsduglig.

Varvet i huvudstaden Tallinn har ansökt om ettusen arbetstillstånd för ukrainska svetsare som ska

ersätta de estländare som flyttar utomlands. Yrkesfolk som utför kritiska moment i exempelvis fartygsbyggen, som specialsvetsare, är efterfrågade världen över - men de är inte många. På tio år har cirka tiotusen svetsare utbildats i Estland, av dem är en tredjedel kvar i branschen men färre än femhundra är kompetenta och ett femtiotal hör till eliten.

- I Italien är det stor efterfrågan på estniska svetsare. I går talade jag med en företagare som har 150 svetsare och han har fått ett femårigt anbud från Italien, men han är redan uppbunden i Finland.

De flesta från de nya medlemsländerna åker utomlands med tanke på att tjäna pengar och så småningom återvända hem. Å andra sidan är lönen inte nödvändigtvis allt. Sergo Teider-Lastikka nämner två svetsare som återvände till Klaipeda i Litauen efter fyra år i Åbo.

- I Finland fick de 1.900 euro netto, i Klaipeda 900 euro, men de har inga lån och ville hem för att leva sitt eget liv: inget kunde hålla dem kvar här. Dessutom är allt mycket billigare i Litauen.

Foto: Tuulikki Holopainen